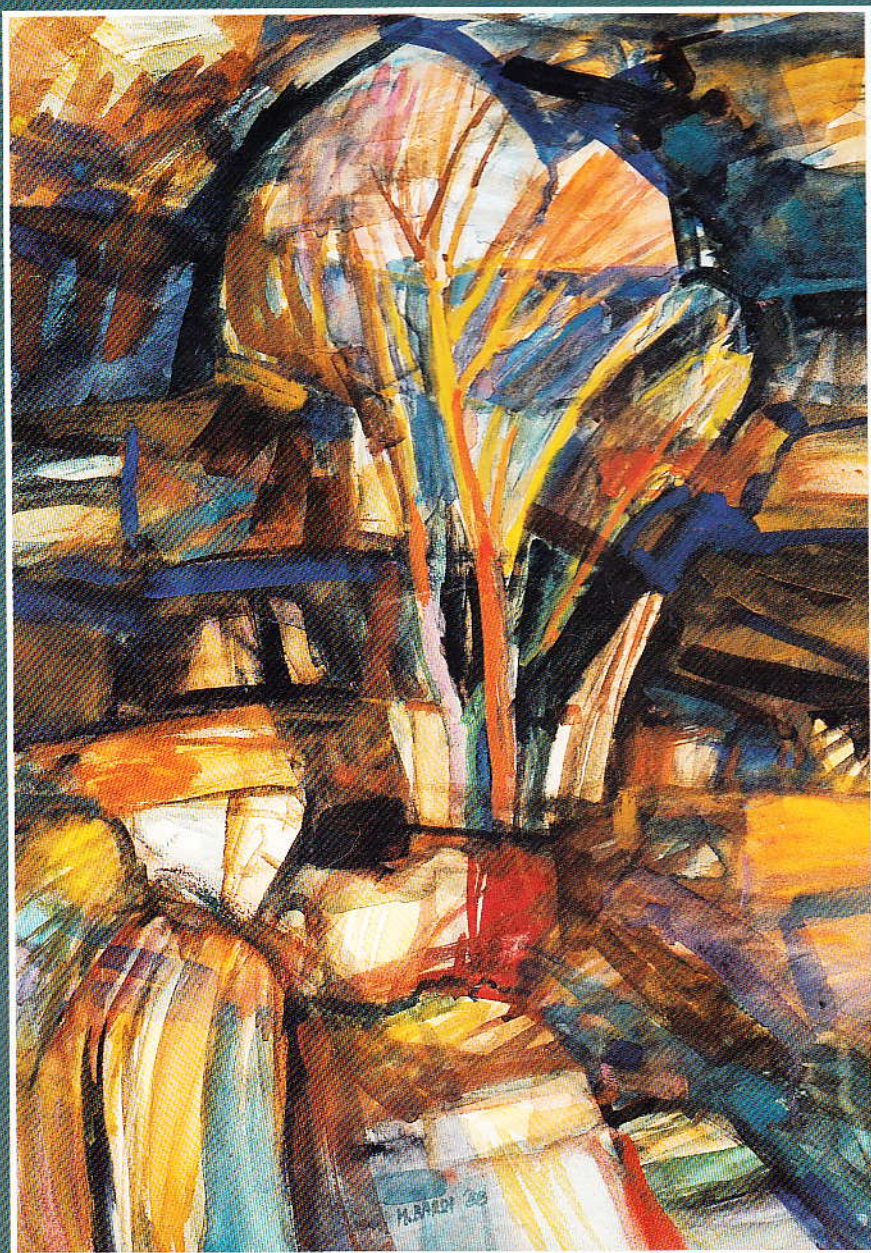

Ladislav Bárdi
MOJE SVETY

MOJE SVETY

h
a

c

Ladislav Bárdi
MOJE SVETY

Editor

PhDr. Marianna Bárdiová

Malba na obálke a kresby

© PaedDr. Miroslav Bárdi

Úvod

PhDr. Marianna Bárdiová

Doslov

Rudolph Shintay

Lektoroval

Doc. PaedDr. Vladimír Patráš, CSc.

Vydal

TRIAN Banská Bystrica

vlastným nákladom autora

2001

© Miroslav Bárdi

2001

ISBN 80-88945-44-5

Ladislav Bárdi

MOJE SVETY

ÚVOD

Zbierka veršov Ladislava Bárdiho *Moje svety* je výberom z jeho celoživotnej tvorby, ktorá sa síce rodila ďaleko od rodného Slovenska, ale svojím obsahom, myšlienkovým a morálnym posolstvom túto diaľku premostňuje tak prirodzene, že si ju čitateľ ani neuvedomí. Je zobrazením života statočného, pracovitého a tvorivého človeka, Slováka, ktorý dokázal prekonať všetky ťažké situácie, a nebolo ich málo (odlúčenie od drahej matky a brata, nútený exil, smrť malého synčeka, dlhoročná choroba manželky, ktorú obetavo opatroval, viacero vlastných operácií), a ktorý si napriek tomu uchoval svojský optimizmus. Navyše po celý život v sebe, ale aj v iných, i prostredníctvom svojich veršov, uvedomelo pestoval a rozvíjal vrúcny vzťah k rodnému kraju, rodákovi a k materinskému jazyku. Aj vďaka tomu i po vyše päťdesiatich rokoch prežitých v USA nielen píše, ale aj hovorí plynulou slovenčinou s výbornou výslovnosťou.

Tieto verše, ktoré prednášal svojim žiakom v slovenskej škole v New Yorku, spolurodákom na národných oslavách, publikoval v slovenských novinách a časopisoch, šírili medzi americkými Slovákmi autorove ušľachtilé kresťanské, etické a národné idey. Pre rodákov doma, v starej vlasti, hoci sú aj o nich a pre nich, však zostávali neznámymi. V posledných rokoch sa nám autor v rodinnej korešpondencii čoraz častejšie zveroval s nezištnou túžbou zverejniť ich aj na Slovensku. Ako najbližší príbuzní – bratov syn Miroslav Bárdi s manželkou a ďalšou rodinou – chceme naplniť toto osobné želanie autora a veríme, že zbierka si nájde svojich čitateľov.

Do výberu sme sa snažili zaradiť predovšetkým tie básne, ktoré majú všeobecnejšiu platnosť a koncentrujú v sebe témy, blízke azda každému človeku. Vtipné veršovačky, viažuce sa na konkrétne príhody, zážitky a osoby spojené s reáliami života v USA, prípadne príhovory k priateľom z mladosti v rodných Čerenčanoch či k rodinným príslušníkom, sme z tejto koncepcie vynechali, s výnimkou niektorých, ktoré sú venované najbližším. Jazykovú stránku, výber jazykových prostriedkov a prejavy gemersko-malohontského nárečia, ktoré si autor zakonzervoval z čias svojej mladosti, sme neupravovali (napr. vence klásti, túžba po vnučky, mojej Olinky, v ich chyžky, z Tranosciusa, zneje, atd.). Urobili sme len neapatrné, nevyhnutné zásahy do pravopisu a interpunkcie s cieľom ich zjednotenia.

Výber sme zostavili tak, aby verše plynuli jeden za druhým rovnako ako autorov život, jeho spomienky, myšlienky a pocity, dobré i horšie zážitky. Sú to jeho svety – svet, ktorý uzrel po prvýkrát na milovanom Slovensku a odvtedy mu zostal najdrahším miestom na Zemi, „nový“ svet, ktorý našiel v ďalekom zámorí a osvojil si ho ako druhý domov, ale aj jeho vnútorný svet, prekypujúci láskou k ľuďom, k Bohu, k rodnému kraju, svet bohatý na spomienky, úprimné city, myšlienky, úvahy. A azda aj na inšpirácie a odkazy pre nás – doma.

Marianna Bárdiová

Túto zbierku som zložil tak, ako mi diktovalo srdce.
Z neho esencia – látka – sa vylievala z môjho pera na papier,
na ktorom sa odhaľujú, odzrkadľujú moje city.
Nie je to, pravdaže, nič veľkolepého,
ako sú diela našich slávnych básnikov z minulosti,
ako aj z terajšej prítomnosti.
Ani by som si neprial,
aby niekto porovnával moju prácu s ich úrovňou.
Toto som len ja – jednoduchý, ľudový, otvorený,
ktorému však v žilách prúdi slovenská krv,
verná svojmu rodu, svojmu pôvodu, svojej viere.

Ladislav Bárdi

Rimavská dolina

*Zdravú myšlienku porovnajme s ovocím,
ktoré na úrodnom strome zreje;
Keď kvalitnou šťavou sa naplní,
kým doňho slniečko hreje;
Ako konvalinka v omamnej už vôni –
čaká na použitie v jej skrytej tóni.*

LÁSKA K DOMOVINE

*Po dennej práci k odpočinku sadám,
v pokoji chcem tráviť čas voľný.
Lež v myšlienkach prebieha a v srdci rastie
pocit nezdolný.*

*Nechám ho, nech ma len unáša,
tam, kde sme sa hrali ako deti.
Z útrob môjho srdca odnáša
pozdravy svojetí.*

*Zdravím si moje rodné Čerenčany,
historicky známy a povestný Gemer.
Rimavskou dolinou hore k Tisovcu,
v duchu sa dívam na sever.*

*Pyšný som na Gemer, hoc aj nemá Tatier,
nebotyčných končiarov hrebene.
V národnom živote nejeden bohatier
zapustil tam zdravé rodu korene.*

*Pod zemou má krásy, nádhery krištáľového jasu,
Domicu, dobšinské ľadové jaskyne.
Iné štáty tú sveta krásu
môžu vidieť len v kine.*

*Navštíviť rodný domov nemám nádeje,
útek z vlasti je tomu na vine.
Tým viacej utužená vo mne je
láska k domovine.*

*Nedá sa ničím nahradiť
to miesto krásy, mnohých ľúb.
Čo srdcu rodná zem znamená,
to cíti iba rodoľub.*

NECH DOBRÁ POVEŠŤ SVETOM LETÍ

*K domovu ľni srdca citom –
nesúd' neprávom uštipačne,
zlo by sa páchalo opačne.
Ty by si tiež krívdil prítom;
V zdravom tele duch zdravý
aj pomýlených napraví.*

*Nech nepíšu o nás dejiny,
že malá hŕstka a sa triedime,
iným brvno v oku vidíme,
nešťastné deti malej krajiny;
Jednota sa rovná so zlatom,
keď sa ľúbi brat s bratom.*

*Presviedčaj, burcuj aj iných vodcov
za práva doma našich detí –
nech dobrá povest' svetom letí,
že naši nechcú žiadnych škodcov;
Nech svet pozná naše plemä,
že nechce znášať cudzie bremä.*

*A tým, čo dali, budú vzorom
ich obeť na oltár vlasti,
vd'ační... budú vence klásti
a ďakovať Božím slovom;
Podliak ten, čo svojich zradí –
jeho srdcu len jed hadí.*

ZOBUĎ SA, ZOBUĎ!

*Zobuď sa, synu, z hlbokého spánku,
nezameškaj so svojou pomocou.
Pre každého miesta v našom stánku
hoc by pracoval dňom – nocou.
Na národnom poli mnoho práce,
pôdu treba neprestajne orať.
Oráčov je málo – pracujú bez pláce,
vysilení vekom, nemôžu to zdolať.
Na národnej roli polia pustnú,
verných rady rednú – nehustnú.*

*Zobuď sa, brat môj, zobuď!
Čím skôr sa aj ty zapoj k činu.
Pre svojet' nikdy ľahostajný nebuď
a nezavrhuju svoju milú materčinu.
Dost' bolo už prázdnych vyhováraok,
iní sa tlačia do nášho popredia.
Neohováraj, nedovoľ nadávok,
to nepatrí do nášho prostredia.
Starat' sa treba o slovenskú rodinu,
využiť pre ňu každú hodinu.*

*Zobuď sa, zobuď, už je najvyšší čas!
Otvor oči! Nech sa ti nedrieme.
Veď úpenlivo, prosebne nás volá hlas
k potrebám, o ktorých dobre vieme.
Nezatváraj k svojmu rodu dvere!
Pre národné veci otvor ich dokorán.
Neustúp! Hoc nepravnik aj zlostne reve
v ubližovaní nám, dost' bolo už tých rán.
Keď zvíťaziš, budeš mať v duši klud,
na teba bude hrdý každý rodoľub.*

Ev. kostol v Čerenčanoch

MAMA

*Tichý vetrik až z Gemera
tíško vanie, povieva,
z rodnej obce hlas mne milý
do uší mi dolieha.
Prináša mi pozdrav sladký –
až zo srdca mojej matky,
čo ju stále bolieva.*

*Mamička! Ja cítim tvoj žiaľ
i páľčivú bolesť,
keď som ušiel – stratila si
tebe milú ratolesť.
Život ti je oželený,
bo opustil ťa syn milený
a nevrátil sa dodnes.*

*Znášam podiel tvojich citov
každučičký, každý deň,
že k tebe, mama, taký dlhý čas,
milá moja, neprídem.
Keď čo syn tvoj na Deň matiek
nemôžem ti pierko pripäť,
len v duchu ťa objímam.*

*Materinskú tvoju lásku
v srdci svojom stále máš,
myslíš na mňa a vidíš ma,
keď sa modlím otčenáš.
Oči moje slzy ronia,
na Deň matiek keď zvony zvonja,
keď žehná matky Bože náš.*

*Po nedeliach si z Tranoscia
oddane vždy spievala,
už v útľom mojom mladom veku
s Bohom si ma spájala.
Vštepila si do mňa vieru,
ktorou učím svoju dcéru,
by v bázni Božej sa kajala.*

*Túžba po milej tvojej vnučky,
tá ti nedá pokoja,
bez jej bozkov a nežnej lásky
tie rany sa nezhoja.
Niet milšieho, keď porúča
starej matke drahé vnúča...
„Ja som vaša – vy moja.“*

*Mnohí, mnohí už stratili
ich drahé mamičky,
ktorým osvetľujú hroby
v noci jasné hviezdičky.
Sirotám sa slzy lejú,
bo v hroboch, kde sviečky tlejú,
sa rozsypú ich kostičky.*

*Pevne verím a ty so mnou
nášho ešte stretnutia,
už sa vopred na to teším,
tých našich srdce vzbĺknutia.
Hoc vzdialený toľko rokov,
túžba ženie rýchlость krokov
do rúk tvojho zomknutia.*

*Mama! Za teba sa modlím
v tento deň svätý,
aby kalich trpkostí
bol od teba vzatý.
Aby žehnal tvoje žitie,
predlžoval srdca bitie –
Boh – Otec, Syn a Duch svätý.*

*Mojej milej matke na Deň matiek
Elmhurst 73
v máji 1964*

ZOSTAŇ S NAMI, PANE

*Deň za dňom letí – čas ubieha,
bezmocne ním sme nesení.
Ó, zostaň s nami, Pane, bo sa stmieva,
by tmou sme neboli desení.*

*Nech Tvoje svetlo večne nám svieti,
do našich srdc vlej pokoj – klud.
Nech kajúci hriešnik vyzná, povie Ti,
že tá tma sme my, hriešny ľud.*

*Pred Tebou sľubujeme klamne
rušiť tak prikázania našej Viery.
Veď žijeme bezbožne – nemravne,
svet túži po vojne, nie po mieri.*

*Topíme sa v hriechoch, o dušu nedbáme,
pýchou sa nadúva naša hrud'.
Ó, preobráť nás, Pane – kým čas máme
a pri skonaní našom s nami buď!!!*

ÚVAHA

*Charakter človeka je vnútri skrytý
a mnohým ... diablov skutok v srdci vrytý.
Falošne sa pretvárajúc získava si ľudí
a tým presvedčením zlé názory budí.*

*Česť človeka sa má hodnotiť nad zlato,
lež mnohý z nás nedbá na to,
akým spôsobom zbohatne,
i keď úmyselne podvádza, kradne.*

*On cit, svedomie nemá,
len nech jeho korisť je podmanená.
Životné potreby ľahko kúpi,
keď spolublížneho olúpi.*

*Ak si mu v ceste, aj zabíť ťa hľadí,
v surovom srdci má len jed hadí.
Lakomosť ho láka k hriechu
neľutuje – má potechu.
Hoc aj zničí svojho brata –
pre lásku k blíznym zavrie vráta.*

OBJASNENIE

*Každý vtedy očakáva
milosť, pomoc z Božej ruky,
keď už naňho doliehajú
v dennom živí trápne muky.
Keď falošný svet ho sklamal,
v ktorom svoju nádej skladal.*

*Aj neverec už ľutuje
svoje hriechy, keď v nemoci,
od falošných, v rúchu ovčom
nedostáva on pomoci.
Neprichádza mu úľava,
ani sprava, ani zľava.*

*Túžba po jeho priateľoch
ťahá teplé slzy z očí,
dúfa, že snád' ho navštívia,
lež každý v inú stranu bočí.
Keď si v biede – svet sa dozná.
Vidiš? Áno, ťa nepozná.*

*Už zabudol na tie chvíle,
keď popíjalo sa z pohára,
včera si mu bol priateľom,
dnes ťa hnevom ohovára.
Pamätaj! A budeš veriť:
„Že len nášmu Pánu sa môžeš zveriť“.
Hoc on na nás aj dopustí,
ale svojich neopustí.*

PROSBA V NEMOCNICI

*Pálčivých rán bolesť srdce zvierá,
tok slz hmlistý zrak zastiera.
Šepotom prosí prenikavý ston:
„Bože môj, pomôž, ku mne sa skloň.“
Ó, vyslyš, Pane, tie prosby vrúcne –
to Tvoj hriešnik Ťa prosí kajúcne.
Odním od neho ten trpký kalich,
zbav ho bóľov veľkých – malých.*

*Prinavrát' mu silu, zdravie,
vylej naňho požehnanie.
Daj mu lieku z Tvojej ruky,
utíš, ul'av pálčivé muky.
S pomocou príd', pekne Ťa prosí,
veď Ťa miluje, v srdci Ťa nosí,
každé ráno, keď oči otvára –
za nočnú stráž vďaku vzdáva.*

*Bože, Bože, Ty lepšie vieš než ja –
kde nám myšlienky bežia.
Viem, že nehodní sme Tvojho dania,
odpúšťania, zmilovania.
Len keď nás už tlačí kríž –
vtedy sa utiekame k Tebe blíž.
V trápeniach Ti sľubujeme,
že len Teba milujeme.*

*Chceme dávať, všetko konať,
pre Teba žiť – len nie dokonať,
že nech sa stane Tvoja vôľa,
ó – len zbav nás trampôt, bóľa.
Ale keď z bolesti už ubudne,
mnohokrát sa potom zabudne
na sľuby, ktoré sa vtedy dajú
Pánovi, keď ho v trápeniach žiadajú.*

VÝSTRAHA

*Život hriešnika je ako mútna voda
po búrke valiac sa hlučným tokom –
vrážajúc úskalím dolu potokom,
zlostne vymýva, diery hlodá.
V strmých zákrutách sa mení v peny,
tie tlmia žblnkot vln ozveny,
tratiac sa vo farbách zmeny.*

*Hriešnik tiež v rozbúrenom žití času
ako tá voda, nesený vírom divým –
neplánuje k vodám živým,
zavrhuje večnú spásu.
Uvádne ako búrkou s'atá tráva,
nepomôže mu svetská sláva,
bo milosť Pán len svojim dáva.*

Tŕnistým chodníkom

(OPATRNOŠŤ)

*Tŕnistým chodníkom sa ťažko kráča,
zvlášť keď okolo krika sa tesne otáča.
Hoc si opatrný, predsa Ťa bodne –
bo pichliačov v trní je hodne.
Keď prebíjaš sa svojou cestou –
nesmútiš ani nad roztrhanou vestou.*

NA VŠECHSVÄTÝCH

*Pri zvučnom hlahole Božích zvonov
na Všetichsvätých aj ja na cintorín bežím
a tam na hrob – to môjho synka domov
kyticu z bielej chryzantémy položím.*

*V duchu si ťa, synku, do náručia beriem
a vreľý bozk ti na čelo dávam.
Bôľnym citom dojatý slova preriecť neviem,
len v tichosti si ťa v Bohu prežehnávam.*

*Pozri dolu z nebies, môj anjeliik zlatý,
na tvojich rodičov, čo skameneli tu stoja.
Priprav pre nás miesta, keď Otec nebeský svätý
nás k sebe povolá a spolu nás spojí,
naše srdcia zhojí.*

*Tu si srdce dokorán otvorím –
v ňom večná spomienka na teba žije.
A ja, tvoj otec hriešny, sa ti v pokore kloním –
kde vyprahlá zem tvojho hrobu
moje slzy pije.*

*Modlí sa za teba aj tvoja sestrička,
z lásky kytku dáva pre svojho bratříčka.
V jej nežnom, mladom veku ochraňuj ju z neba
a spinkaj si tíško – sladko a dovidenia,
kým budeme u teba.*

K NOVÉMU ROKU I

*Ako kamenná medza stojím
medzi starým a novým rokom.
Neviem, ale niečoho sa bojím,
keď mu dávam moje zbohom.
Starému zbohom dávam,
nový radostne vítam.
Divný pocit v srdci mávam,
keď v duchu sa seba pýtam:
To, čo som konal v predošlom roku,
či zostalo v Božom oku?*

*Ó, áno! Nemusím sa seba pýtať
ako triediť moje činy.
Nepotrebné ich presýpať
cez riečicu, cez priečiny.
Výsledku by sa obával.
Pri tej čistke by som zbledol.
Takisto ako z pšenice kúkoľ
– by som dolu padol.
Ten môj názor zdá sa smiešny,
ja viem, že som človek hriešny.*

*Keď sa nám tu dobre vedie,
žijeme rozkošne, vo zvoli.
Nedbáme, že nás dnes zvedie
diabol – hriechom k jeho roli.
My sme slabí jeho moci
zdolať hriešne sveta sily.
Tak v novom roku daj pomoci
Jezu Kriste, Pane milý.
Pros u Otca za naše hriechy,
zahľad' v srdciach diabla smiechy.*

ISTOTA

*Blahoslavený ten, čo uverí,
že Božia pravda naveky trvá;
Ten aj v nevoľnom žití obstojí,
v nepravnom osude vytrvá.
V duševnú ťarchu neupadá –
bo v Pánu svoju nádej skladá.*

*Blahoslavený ten, čo sa bojí, kajá
a Božie príkazy poslúcha;
V dennom lkaní sa s Pánom spája,
čo mu posilňuje ducha.
Kde Viera, Nádej a Láska čistá –
tam je zábezpeka istá.*

*Blahoslavený ten, čo sa veselí,
hoc v srdci by mal bôľ a muky,
vie, že blízkosť nášho Pána
je iba na dosah ruky.
On stojí pri našom boku –
nič neujde Jeho oku.*

NEDEĽA

*Ó, aká radosť, keď nedeľa príde,
však ten odpočinok sa nám veru zide.
Po ťažkej, únavnej, každodennej práci,
v ktorej Božia dobrota nás vždy žehnať ráči.*

*Či je však oddych princípom nedele?
Dobrý kresťan má byť v chráme a spievať vesele.
Ak ho k tomu ponúka jeho pravá viera,
ktorá z gruntu srdca jeho pramení – vyviera.*

*Povedzže len, povedz, môj milý priateľu,
čo ti srdce šepká, keď ideš v nedeľu
– do chrámu Božieho, keď snáď cítiš tieseň,
či ono vrúcne chce Bohu spievať pieseň?*

*Dovoľ mu... nech ono s vrúcnosťou ďakuje,
lebo dobrotivý Otec nás všetkých miluje.
Vie to veľmi dobre každá hriešna duša –
ale len keď sa sebazaprene a pokorne skúša.*

*Ó, vďaka len slúžme svojmu Hospodinu,
tak nám on odpustí každú našu vinu.
Pokorne ho prosme za hriechov odpustenie,
lebo tak dosiahneme to večné spasenie.*

*Takto posilnení na tele a duši,
ako na príkladných kresťanov sa sluší,
či bude dážď padať, či slniečko svietiť,
Bože náš, len tebe chceme nedeľu zasvätiť.*

Úl'ava pri mori

ÚLAVA PRI MORI

*Hľadím na valiace sa vlny oceána,
tratiace sa v penách na pobreží,
hoc ešte deň mladý – zavčas rána
už slniečko do nás silne praží.
Som jeden z tých, čo sa slnia –
kým monotónne vlnky sa vlnia.*

*Horúčka dňa rozohriaty dav ľudí
ženie za tým, po čom túžia,
chlad vody každého občerství, povzbudí,
zatlačí myšlienky, čo myseľ súžia.
Túžba ich ženie k moru, k vode –
kochať sa pohodliu, Božej prírode.*

*To morské ovzdušie tu každého blaží,
nedočkavý rybár len za rybkou hľadí.
Druhý zasa pláva, vo vode sa vlačí,
kým tretí si milej nežne vlasy hľadí.
Neopísateľné sú všetkým pocity –
len ten, kto je tu, ten pôžitok pocíti.*

SVITÁ

*Ranná zornička na širom obzore
trblietavo stráca svoj báječný jas.
Svitá, na východe už červené zore
prinášajú ľudstvu nový deň zas.*

*Nočnou rosou už ovlažené kvieťa
rozkvitne krásou za obdobie krátke
a rannou nádherou zobudené dieťa
nežne ho odtrhne a odnáša matke.*

*S radosťou sa ide vonku do prírody,
kochať sa v tej kráse – zrak ti nestačí.
Už či si na poli, v záhrade, u vody,
do uší dolieha príjemný spev vtáčí.*

*A keď by si aj bol veľmi ukonaný,
nebadane hneď si okriaty na duši.
Plúca ti naplnia svieži vzduch voňavý,
tu ťa nič nebolí, netrápi, neruší.*

*Tu zabudneš na všetko, čo ťa v srdci tlačí,
trápenia, sklamania, sveta zlosť.
Spokojnosť tu našli aj tí, čo boli v plači,
čo nenašli inde pokoja dost'.*

*Pamätaj! Každý deň, keď už ráno svitá,
že to Pán žiada niečo aj od teba.
Nech modlitba tvoja jak kvieťa prekvitá,
s vďakou za Boží dar – dávaný nám z neba.*

NA DEŇ VĎAKYVZDANIA

*Ó, Bože, dnes Ti vďačíme
za všetko Tvoje dobrodenie,
že nám ho dávaš z milosti,
prejavujeme Ti vďakyvzdanie.*

*Pri pokrytých našich stoloch
bohatstvom to Tvojho dania,
kloniac hlavy modlíme sa
za všetky tieto požehnania.*

*Žehnaj nám cirkevné zbory,
zbožný ľud v nich – s kazateľmi,
by zvestované slovo Božie
malo účinok v nás badateľný.*

*Zastav všetku zlobu sveta,
ktorá zúri vírom divým,
uprav tých, čo poblúdili,
k Tvojim cestám – vodám živým.*

SPOMIENKOVÝ POZDRAV

(Karolovi Belohlávkovi)

*Nech tichý vetrík pozdrav milý
odo mňa na juh veje,
na požehnanú zem Floridy,
kde slniečko hreje.*

*Tam, kde sestry a rodní bratia
v Slovenskej záhrade
utušujú si silu, zdravie
v ich citrusovom sade.*

*Hoc vo vekoch pokročilých—
hlavy striebrom kryté,
lež dedičstvá rodolásky
sú im do srdc vryté.*

*V ich spoločnom dennom žití
tam – cítia sa byť v raji,
spomínajú... ako v mladosti
bolo v starom kraji.*

*Boh vás žehnaj! Aj vášho vodcu
v každom vašom diele,
nech vás riadi Božia ruka
vo vytýčenom údele.*

*Bože Otče – k tým sto rokom
živ nám Karolka pri silách,
nech verná jeho krv slovenská
mu prúdi dlho v žilách.*

LÁSKA

Ó, láska, láska, skade len prameníš?
Čo to máš za moc, že ľudom srdcia meníš?
Le či sú mužského, či ženského pohlavia,
očarení tebou len o tebe vravia.
Vravia, cítia, myslia, nemôžu spať v noci,
bo sú očarení tajom tvojej moci.

Šťastní tí, čo môžu verejne sa priznať
a jeden druhému vernú lásku vyznať.
Úprimná oddanosť keď sa do srdce vpája,
tá v omamnom šťastí párik spolu spája.
V modlitbe ďakujú za ten ich dar Boží,
keď už pred oltárom prísaha sa zloží.

Ó, poteš, poteš, láska, aj tých, čo o pomoc prosia,
v ubolených srdciach čo Ťa tajne nosia.
Nemôžu nájsť radosť, sú bez nádeje,
krutý osud od nich šťastie preč zaveje.
Srdce koho ľúbi – je iného láska,
pomaly krváca, bolesťami praská.

MOJEJ OLINKY

Drahá!

*Preto – že ma ľúbiš a mňa miluješ
láskou, akej si snád' ani nezaslúžim,
preto – ti d'akujem, že ma obšťastňuješ
žitím, po ktorom denne túžim.*

*Preto – že ma ľúbiš, môžem udržať
na lepšej úrovni našu rodinu,
preto – že ma ľúbiš, ja chcem využiť
pre teba, drahá, každú hodinu.*

*Preto – že ma ľúbiš opravdivo,
s istotou ti hľadím do nežných očí,
v ktorých sa zrkadlí oddanosť,
čo pre mňa vernú lásku tlmočí.*

*Preto – že ma ľúbiš trpezlivo,
príkladným vzorom milujúcej ženy,
preto – že ma ľúbiš celý život,
pocit v mojom srdci je blažený.*

*Preto slávme dnes jubileum spolu –
dvadsaťpäť rokov prežitých oddane.
Drahá! S modlitbou pokorne sadnime k stolu
a d'akujme Pánu za požehnania nám dané.*

K 25. výročiu nášho manželstva
21. november 1978

NÁREK OTCA

*Dnes sa Irenka vydáva...
k potechám každý pridá:
„Neplač, veď ju nestratíš,
keď sa ona aj vydá.“*

*Každý teší, že získam syna,
v to dúfam – nepochybujem,
lež ťažko mi bude, keď odíde,
bo veľmi ju milujem.*

*Ak nás len zriedka navštívia,
s tým nebudem súhlasiť,
lebo láska, čo pre ňu mám,
tá sa nedá uhasiť.*

*Nebudem už počuť ráno
jej úprimné pozdravy,
mnohokrát jej sladký úsmev
mi zahojil bolesti hlavy.*

*Budem tiež veľmi postrádať
mne pečené koláčky,
pripravila doma často
chutné jedlá – omáčky.*

*A najväčší žiaľ budem mať
pri platení daní,
so stratou člena viac zaplatím
z mojich tvrdých dlaní.*

20.5.1978

Kvet

POĎTE MEDZI NÁS

*Pod'te medzi nás, do našej záhradky,
z nej vždy vane vánok taký sladký.
V nej rastú, kvitnú drahé, vzácne kvety,
lahodnou ich vôňou naplňajú svety.*

*V nej sa pestuje ku svojeti láska
a utužuje spájajúca páska.
Ktojej rod ľúby tak veľmi postráda,
ovinutý ľstou úskočného hada.*

*Pod'te medzi nás a zveľaďte rady
stromov, ktoré sú štepené hneď v mladi.
Vetvou odňatou úrodnému kmeňu,
aby ovocie malo akosť – cenu.*

*V našej záhrade tak veľa ešte miesta
a vedie do nej ľahká cesta.
Pre všetkých, ktorí oddaní sú rodu
a svojich honov chcú zväčšiť úrodu.*

*Pod'te medzi nás, len tak zvíťazíme,
keď si raz navždy heslo osvojíme.
Že len v spojení je naša záchrana,
viera, reč a česť len tak zachovaná.*

*Všetko, čo hadím jedom nenávisťi
nakazené bolo, sa očistí.
Prestanú bolieť, páliť staré rany,
v krajšiu budúcnosť otvorí sa brány.*

NA DEŇ MATIEK I

(Matkám Slovenskej záhrady na Floride)
1978

*Keď veci schybia – hľadáme náhrady,
ja dnes pre ne zájdem do Slovenskej záhrady,
k vám, milé mamičky slovenského rodu,
že ostávate verné, oddané národu.*

*Vo vašich srdciach tá materinská láska
je hojivým liekom... spájajúca páska
Tento deň sa svätí, mamičky, vám,
áno – z úprimného srdca vám úctu vzdám.*

*Ja živú nemôžem pozdraviť si matku,
Pán si ju povolal, dal jej chvíľku sladkú.
Opustená, v starom kraji, málo mala útech,
zapríčinil jej to môj politický útek.*

*Oddaná Pánovi – nábožná to duša,
verila, že hĺbku našej viery skúša.
Nezlorečila, lež mu d'akovala,
bo takisto ako mňa, aj Pána milovala.*

*S krutým nám osudom ťažko sa zmierila
a nášmu stretnutiu až po hrob verila.
No nedočkala sa toho – v tejto časnosti,
tak si na mňa čaká tam... v blahej večnosti.*

*Dovoľte mi – že vás v duchu dnes objímam,
týmto na svoju si matku tiež spomínam.
Modlím sa, nech predvečer vášho života
požehná a osladí tá Božia dobrota.*

NA DEŇ MATIEK II

*Vzdávaj vd'aku Hospodinu,
milá sestra, drahý brat,
že si ešte môžeš živú
do náručia matku brať.
Daj jej dnes kytku vonných ruží,
tak k citom sa úsmev pridruží
a bude veľkú radosť mať.*

*Pobozkaj jej nežné pery!
Zaslúži si to dnes ona,
veď z jej života a viery
vzala ťa do svojho lona.
Vrelou láskou ťa vždy hriala,
Božie požehnanie ti priala...
Tak patrí jej dnes tá poklona.*

ROVNOVÁHA

*Vo voľnej chvíli k stolu sadám
a chytám sa svojho pera,
slovo za slovom v mysli skladám,
osamelý v tichu večera.
V srdci mi voľačo šepce:
Napíš niečo!
Ved' spať sa ti aj tak nechce.*

*Tak nadchnutý týmto duchom,
čo diktuje... dolu značím,
obdarený zrakom, sluchom,
rozmyšľam, ako sa zavďačím.
Vďaku vzdávam Tebe, Bože –
každodenne...
či ľham, či vstávam z lože.*

*Pochybujem, ved' to nie dost',
čo za Tvoju lásku dávam,
nahovára ma sveta zlosť,
na rázcestí často váham.
Nedaj mi v rozpakoch sa klátiť!
Bože môj...
Len k Tebe ja sa chcem navrátiť.*

*Tie dary, čo svet sľubuje,
je udica omámenia,
tú v pekelnom ohni kuje
satan v hriechoch zatratenia.
Zraku nášmu nech len svieti
Tvoje svetlo...
na nás, všetky Božie deti.*

CINTORÍN

*Cintorín! – Ty miesto posvätného taju,
ty drahocenných pokladov skrýša.
Tie sa tam k tebe na večnosť vkladajú,
kde im je daná nebeská ríša.*

*Tam Pán zošle slnka lúč –
on má od tých hrobov kľúč.*

*Cintorín! – Ty miesto smútočného ticha,
kde plač zastiera líca jas.
Tam srdce ovláda pokora, nie pýcha,
koho tam odvezú zajtra zas?*

*Keď horká bolesť srdce tlačí –
tam sa aj otec zvíja v plači.*

*Cintorín! – Ty oplakávané, neorané pole,
tam trávu hľadá vietor chladným vánkom.
Stráž nad tebou držia vysoké topole,
pod nimi spia milí tichým spánkom.*

*Tam sirota v žiali stone –
že už neseďáva matky v lone.*

*Cintorín! – Ty miesto úcty a pokory,
sem prichodzí hlavy si klonia.
Lebo nezlomný bôľ srdce morí,
keď na pohreb zvony zvonja.*

*Ich srdce v žiali puká –
bo zvíiera ho veľká muka.*

*Cintorín! – Ty miesto súdnej nádeje,
tam sa ide poľalovať bolestná duša.
V tej opustenosti sa jej zle deje,
ó, prečo? Prečo – Pán ju tak skúša.*

*Že všetko stratené, zemou prikryté –
zostalo len meno v mramore vyryté.*

*Cintorín! – Ty si rajom pod klenbou dúhy,
ktorá sa do radov hrobových vpája.
K telám ... ktoré už necítia bolestné neduhy,
lebo Viera ich duše s Pánom spája.*

*Ty si dnes morom farebného kvietia –
tam je aj mne moje milé, drahé dieťa.*

K NOVÉMU ROKU II

*Už zase jedna svieca dohorela –
žitia nášho rýchleho toku,
nová hviezda žiaru svoju rozprestrela
nad nami v tomto novom roku.*

*Zbožný ľud spolu na Silvestra v noci
d'akoval Bohu za dary žehnania.
Že v každodenných prácach bol mu na pomoci,
nám nehodným dával toľko zmilovania.*

*A dnes na Nový rok? Zase len tí istí
vo svätyni Božej klonia svoje hlavy.
Prosia Hospodina, by z jeho milosti
poblúdených priviedol na cestu nápravy.*

*Mnoho ľudí chýba v chráme, bo tých hlava bolí,
čo včera tak hlučne hýrili v tú márnosť.
Zabudli na všetko v tej ružovej zvoli,
i na služby Božie – na kresťanskú mravnosť.*

*Bohužiaľ, že je tak, že s takýmto zvykom
uzávierku robia vždy na sklonku roku.
Nový rok vítajú už napití s krikom.
Smutný to veru dej – k Novému roku –
dnešného pokroku.*

ODCHOD ZIMY

*Zima nám už zbohom dáva,
keď sneh sa zo strání tratí.
Roztopený dolu pláva,
viac sa k nám už nenavráti.*

*Detské srdcia smútok morí,
že sanica sa im stráca.
Sánky hádžu do komory,
ukončená je ich práca.*

*Snežienka sa šťastím smeje,
že je biela v krásnom kvete.
Slniečko ju teplom hreje
na tom šírom božom svete.*

*Aj ľad na rieke praská,
pomaly aj ten odíde.
A na brehu sedmokráska
bude kvitnúť, keď čas príde.*

*Ožitú prírodu v krásnom máji
rozvoní mnohý vonný kvet.
Štebotavým spevom vtáčkov v háji,
bude sa ozývať celý svet.*

PRÍCHOD JARI

*Ó, vitaj, ty príjemný a bujný máj,
najobľúbenejší si v celom roku –
tvoja krása perlí sa v každom oku,
keď príroda sa mení v živý raj.*

*Telesne – duševne každý okrieva,
lúčami slnka si telo zohrieva
na trávicičke, pri potoku.*

*V potôčiku bystrom vlnky šumia,
z nich rybka za muškou sa vrhne,
to pozornosť rybárov upúta – strhne
tam pri vode, kde sa slnia.*

*Rýchlo udice do vody hodia,
jeden pred druhým závodí
a čakajú, kým udicou trhne.*

*Na okraji lesa zas ťa omámi
bielych konvaliniek vôňa,
ich aróme praje chladok – tóna,
z nich parfémy ľúbia dámy.*

*Tu dýchaj zhlboka, plno, voľne,
nech do pľúc vniknú vône poľné,
tie vyliečia údy bôľne.*

*A ešte ďalej... v lese, v hore,
na mladom buku kukučka kuká,
breza sa rozvíja, osika puká
a dateľ klope na ich kôre.*

*Za bohatstvá krásy, čo príroda dáva,
nech každý Bohu vďaku vzdáva,
už či líha, alebo vstáva.*

Z čerenčianskeho chotára

SEZÓNNE OBDOBIA

*Na túto otázku
sa ťažko odpovie,
ktoré je nám v roku
najkrajšie obdobie.
Čo jeden vychváli,
to druhý pohaní,
lež príroda si sama
to čaro odhalí.*

*Každému sú známe
tie obdobia v roku,
tá krása ostáva
skoro v každom oku.
Z východu na západ
a z juhu na sever
musíš s tým súhlasiť,
hoc bys 'bol aj ,never'.*

*Tie štyri obdobia
s radosťou užijeme,
či na jar, či v lete,
v jeseni či v zime.
Každé má svoj význam,
bohatstvo a krásu,
len trpezlivo čakaj
na čas jeho jasu.*

*Pre všetkých zábava
bez rozdielu veku,
vyhovejú všetkým
na každom úseku.
Starší chcú teplejšie
a mladší viac chladu,
obdobia obdaria
každého náladu.*

*Začnime si s jarou –
keď všetko ožíva,
keď sa už pred zimou
nikto dnu neskrýva.
Deti sa už bavia
na zelenej tráve,
skáču jak barance
a kozliatka hravé.*

*Zabúdajú pri tom
na školu a knižky,
dost' sa nasedeli
pri kachliach v ich chyžky.
V tej bujnosti hravej
milý to pre ne zhon,
oj, ani nepočujú,
keď volá domov zvon.*

*Potom, keď už prídu,
so strachom dnu kuknú,
keď matka nevidí,
jak strela tam fuknú.
Len sa boja otcovho
remeňa s tou prackou,
vraj sa radšej uspokojia
hoc aj s jednou fackou.*

*V lete viac radosti
už aj starší majú,
keď sa tam pri vode
s vnúčatami hrajú.
Keď už veľmi hreje
a začnú sa potiť,
po jednom sa idú
do tej vody hodiť.*

A v tom krásnom poli
žatva v plnom prúde,
tam už náš chlieb dozrel
v tej bohatej hrude.
Tam sa žatviar silný
s jeho kosou slní
a krásna úroda
bohatstvom sa vlní.

Už chladnejšia jeseň
tiež nás chce obdariť,
by pilné gazdinky
mali z čoho variť.
Tie bohatstvá domov
gazda denne vozi
a v nedeľu d'akujú
spolu za dar boží.

Výberajú von zemiaky,
lámu už kukuricu,
pilne sejú ozimínu
na chlieb raž a pšenicu.
Vtedy robia ťažko,
tam oddychu nieto,
prácu chcú ukončiť,
kým je babie leto.

Bo v pozdnom novembri
bude sa čas meniť
a na pustom poli
bude sneh chumeliť.
Už je tu zas zima,
sánky vyťahujú
a deti už na stráni
sa sánkujú – lyžujú.

*Toto je snád' pre ne
tá najväčšia radosť,
deň je pre ne krátky,
nemajú toho dosť.
Zmočené do kosti,
vyštipané líca,
ale zdravým vzduchom
občerstvené pľúca.*

*Božia prozreteľnosť
to dobre zariadila,
vo štyroch obdobiach
nám všetko udelila.
Za to veľké dielo
Pána oslavujme
a za jeho dary
mu zo srdca ďakujme.*

BLAHÁ PAMÄŤ

*Pamätám dni dávnych časov
mojej mladi... Vianoce,
ich svetlo sa stále v očiach
trblieta a ligoce.*

*Deťom najviac záležalo
na vianočnom stromčeku,
pod ktorým už obdarené
sa tešili darčeku.*

*K tej radosti viac pridalo
nadšeným tváram nehu,
keď sa jednej krásnej noci
nasypalo im snehu.*

*Zôkol – vôkol bolo počuť
z hlasných hrdiel vreskot,
keď sánky z povaly hádzali,
to vám bol tam treskot.*

*Za žiadnu cenu by ich nebol
nikto v izbe udržal,
keď ufučaný hore kopcom
jeden za druhým bežal.*

*Už sa tmilo, keď šli domov,
nemali toho dosti,
hoci boli unavené
a zmočené do kosti.*

PRIADKY

*Keď už zima zavítala
a snehu sa nakydalo,
poviem vám, jak v starom kraji
to niekedy bývalo.*

*Tie statočné, zbožné ženy,
dcéra, matka, stará mať,
zniesli dolu z povaly
zaprášený kolovrat.*

*Keď si doma ženičky
urobili poriadky,
potom sa už zverbovali
ku susedke na priadky.*

*Bolo to už povinnosťou
tej domácej gazdinky,
pripraviť im dobré jedlá,
potrebné to na slinky.*

*Uvarená kukurička
aj makové koláčky,
k tomu ešte aj kávička,
oškvarkové bugáčky.*

*Jedna ťahá rovné vlákna
na jej vrtké pradená,
druhá krúti svoj kolovrat,
až tak dlážka zunela.*

*A tá tretia, tá rozmýšľa,
čo by ešte papkala,
štvrtá zasa klebetí,
len by stále tliapala.*

*Tá je známa už každému
jak dedinský spravodaj,
varujže sa jej, človeče,
radšej do nej nezabrdaj.*

*Lebo ona ťa pred každým
s ohovárkou posúdi,
hrozné veci navymýšľa
a to všade roztrúbi.*

*Zmieňali si každý večer,
to ich zvykom bývalo,
unavené šli spať domov,
keď sa im už zívalo.*

VIANOČNÝ POZDRAV RODÁKOM

*Radostná doba Vianoc je tu zasa s nami,
duševný pocit kresťana chcem si zdieľať s vami.
Veď zvest' narodenia Pána anjel hlása,
áno, Božie narodenie oslavovať má sa.*

*Ja vám všetkým prajem veselé Vianoce,
veď ich ozdobnou krásou sa všetko ligoce.
Trblietavé svetlá žiaria v každom oku,
len to najlepšie vám aj v tomto novom roku.*

*Teraz, keď vám píšem týchto veršov riadky,
mysel' ma unáša tridsať rokov spiatky.
Keď som spolu s vami v chráme spieval piesne,
nevediac, netušiac vtedy srdca tiesne.*

*Hoc len v duchu s vami, milé mi to predsa,
lebo to, čo píšem, vylievam zo srdca.
Pred písaním si vás pozdravujem,
všetkých vás objímam, všetkých vás milujem.*

*Čo som ja preč od vás, už to doba dlhá,
do zraku perspektívy čas všeličo vrhá.
Ja píšem pre všetkých bez rozdielu mena,
bo láska k vám mi v srdci hlboko vštepená.*

*Deň za dňom letí, čas uteká,
lež z mojej pamäti mi nič neuniká.
Boli milé časy tam s vami prežité,
tie roky mám v hlave jak v mramore vyryté.*

*Vrstovníkom mojím písal som tej jari,
reku, nech dávnu minulosť prítomnosť ožiari.
Lež si ja aj starších vážim, držím v úcte,
že často na vás myslím, uistení buďte.*

Vidím si ja všetky tie mne tváre známe,
i tie, s ktorými sa osobne nepoznáme.
Nech je v našich srdciach viera, nádej,
pre mňa najlepšia to spájajúca páska.

Bolo to už dávno, zdá sa to ako sen,
že som ja bol synom – domácej cirkvi č.
Tam som krstený i confirmovaný,
starostlivou láskou matkou vychovaný.

Za ruku ma brala, i brata Júliusa,
ku stolu v nedeľu spievať z Tranosciusa.
Utvrdená bola vtedy vo mne viera,
ktorá teraz z gruntu srdca pramení – vyv

V izbe, tu, mi visí obraz rodnej dediny,
v ktorej viacerým vám hlavy už kryjú šed.
Lež ja si vás vidím, ak' bolo v tom čase,
keď ste boli v plnej mladi, sviežosti a krá.

My to dobre vieme, že všetko sa mení,
že na tomto svete nič stáleho neni.
Veď aj krásne kvety v jaseňi už vädnú,
tak aj rady našich milých medzi nami red

Mnohých, čo som poznal, už Pán povolal
za zbožný ich život im daroval nebe.
Spomienka mi na nich ostane vždy sladká,
veď je medzi nima aj moja milá matka.

Nášmu stretnutiu ona vždy verila,
s údelom môjho osudu ťažko sa zmierila.
Nemohla sa toho dočkať v tejto časnosti,
tak si ona na mňa čaká už v blahej večnosti

Len si odpočívaj, milá matka moja,
tie ubolené údy tam sa ti už hoja.
Stále si ťa milujem, ak' keď som bol dieťa,
k výročiam tvojho úmrtia dávam na oltár kv.

*Láska k svojeti, to sú ducha dary,
ktoré ani odstup času, ani diaľka nezmari.
Hoc som preč odišiel za tú širu vodu,
do smrti verný ostanem tomu môjmu rodu.*

*Rodný domov odzrkadlí všetko v mojom zraku,
či sa brieždi zrána, či sa chýli k mrku.
V mojich mladých rokoch som sa cítil svieži,
kedykoľvek som oči uprel hore k našej veži.*

*Lež strely zlostnej vojny ju zničili – rozbili,
tak za dlhý čas v nej zvony nezvonili.
Zásluhou pána farára a po čom ste tak horlili,
ste si chrám, vežu a zvony krásne obnovili.*

*Buď za tieto dary Bohu česť a chvála,
bo nadchnutí duchom Božím ste budovali z mála.
Keď sme v rukách Božích, tak sa všetko spraví,
bo On riadi naše srdcia a duševné mravy.*

*Tieto riadky píšem s citom k vám nadchnutý,
trebárs snáď už doma u nás som aj zabudnutý.
Priznám, že za domovom srdce mi stíska,
veď, Bože môj, predsa tam moja kolíska.*

*Ďaleko vzdialený, hoc som aj z domu preč,
lež slovenské srdce mám, slovenská moja reč.
Zo všetkých tých rečí mi najkrajšie zneje,
ňou si utužujem budúce nádeje.*

*Porúčam vás teraz na konci tohto lista
tichou modlitbou do rúk Jezu Krista.
Nech vás On sprevádza, chráni vo dne, v noci,
Bože, Hospodine, buď nám na pomoci.*

*Vianoce roku Pána 1977
Chesapeake, Virginia, USA*

K NARODENINÁM

*S modlitbou – k nebesiam pozdvihujem hlasy,
ďakujúc spomínam na prešlé naše časy.
Uleteli... zmizli žitia rýchlym tokom,
môžeme my zbohom dať našim mladým rokom.*

*Úprimne otváram dokorán srdca vráta,
z útrobov jeho zdravím doma môjho brata.
Spomienka na Teba, Julko, ma dnes k tomu núti,
že sme rozdvojení, niekedy zarmúti.*

*Zvlášť na významný deň Tvojich narodenín,
ktoré, viem, že zdobí už strieborný vlas šedin.
Ten piaty december je vo mne stála pamäť,
dnes Ti prešlo rokov už päťdesiatdeväť.*

*K nim Ti blahoželám, nech Boh Ťa v žití chráni,
zdravím požeňáva – bolestiam zabráni.
Denne v plnej miere zdravie nech Ti slúži,
oba dobre vieme, že po ňom každý túži.*

*Rád by Ťa podržať dnes v bratskom objatí,
lež podiel osudu mi ešte v tom hatí.
Rodinný súlad je poklad nad zlato,
keď vzájomnou láskou ľúbi sa brat s bratom.*

*Na záver, v duchu, s bozkom ruku Ti podávam,
na Teba a na Tvojich myslieť neprestávam.
Nezomriem, kým sa my nestretneme spolu,
kým s vami nesadnem doma k vášmu stolu.*

TÚŽBA

*Pohnútky ma nútia vyjadriť si city,
ktorých z útrobov srdca túžbou je návrat;
Uvidieť rodnej dedinky ranné úsvity,
kde na mňa čaká rodinka, môj brat.
Dúfam, že tá predtucha sa splní šťastne –
kým žitia nášho iskra nevyhasne.*

*Len ten vie, čo je žiaľ, kto sa lúčil
a svojich najmilších zanechal doma;
Mne to bol brat, čo ma v mladi učil
orientovať sa, keď príde pohroma.
Od neho mám základ, nie od otca –
on je stále žitia môjho vodca.*

*Musím tu spomenúť aj našu matku,
ktorá sa v našej mladi s nami trápila;
Bolí ma, že bol som s ňou len chvíľku krátku,
lež predsa pevnú vieru do mňa vštépila.
Hoc už na večnosti, za lásku jej ďakujem –
ja hriešny syn, až za hrob ju milujem.*

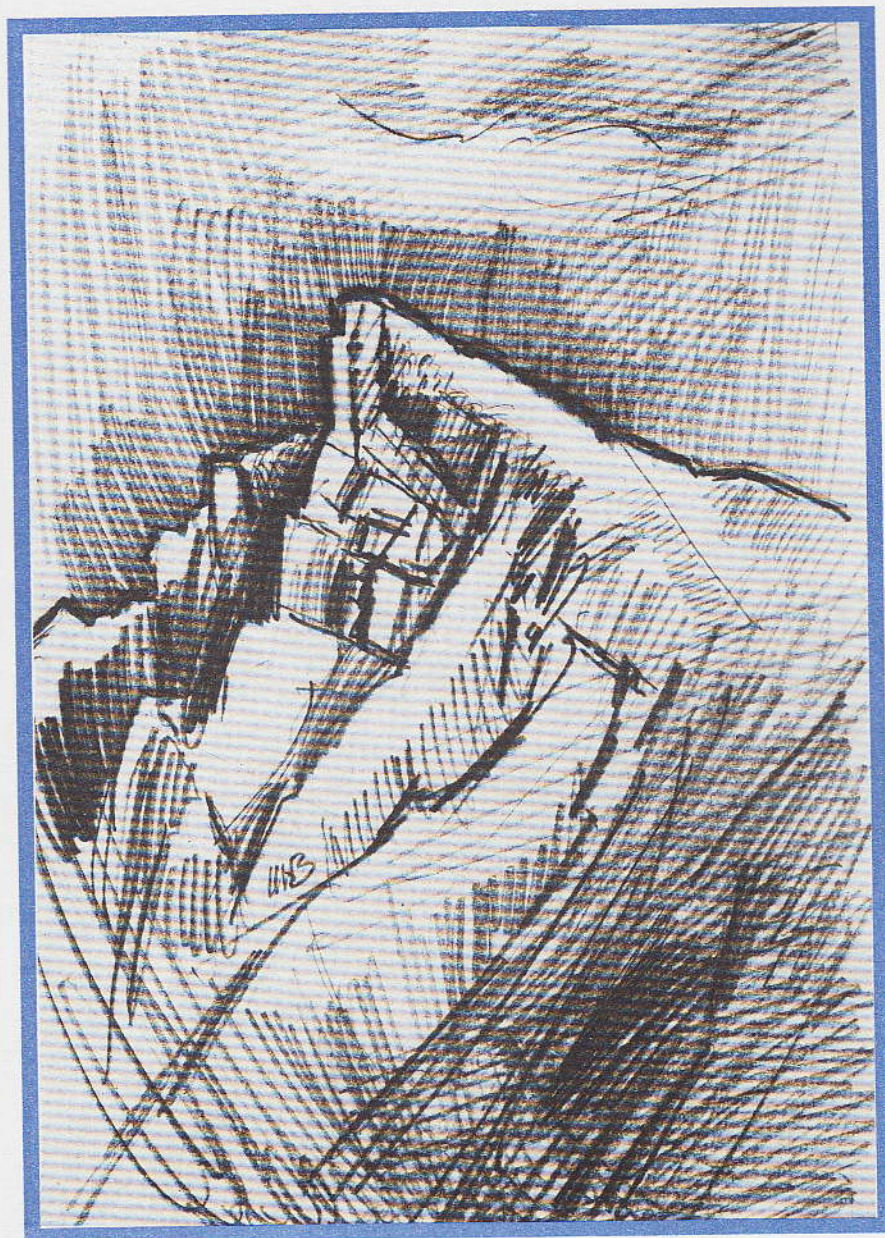
*Prosme pána Boha, by už raz bola zhoda,
medzi národmi pokoj, klud;
Nech to neprekáža, že nás delí voda,
v mieri chce nažívať kresťanský ľud.
Zo skazonosných striel každý má strach –
bo tie môžu zničiť, spáliť všetko v prach.*

PROSEBNÁ NÁDEJ

*Ó, pomôž, Bože – ako si začať?
Čo mám povedať v modlitbe svojej?
Či pri stole sedieť, alebo kľačať
v tichosti doma, v izbičke mojej?
Myšlienka na um prichodí
ku sklonku dňa –
keď slniečko zachodí.*

*V rozpakoch svojich seba sa pýtam
a k Tebe, Bože, vrúcne volám;
Hoc každý deň modlitbou vítam,
predsa, čo Ty chceš, to nekonám.
Oddaný Ti... chcem už sľúbiť,
že len Teba – nie hriešny svet
budem ľúbiť.*

*Ďakovať vždy denne mám Ti
za mnohé dary, čo mi dávaš,
dnes moje srdce oddávam Ti,
že milovať ma neprestávaš;
Utvrd' vo mne vieru čistú,
v nej chcem usnúť
v Jezu Kristu.*

Kriváň

DOSLOV

Tento doslov pochádza zo stola bývalého redaktora časopisov *Sion*, ročenky a mesačníka Slovenskej synody *Sion evanjelickej a. v. cirkvi v USA*, do ktorých prispieval aj autor tohto literárneho diela Ladislav Bárdi. Ochotne spĺňal tlačové požiadavky cirkvi svojimi veršami, v ktorých objasňoval požehnanie evanjelia Krista. Hlboko si ctil príležitosť prihovoriť sa básňami k drahému slovenskému ľudu v duchu svojeti a v Božej milosti slov evanjelia a zmieniť sa aj o bežnom živote v novej vlasti, americkej. Na takú ochotu, s akou pracoval a zaumienil si zbierku prác svojho života vydať, sa pozeráme slovami apoštola Pavla, ktorý hovoril: „Ochotného darcu miluje Boh.“ Ladislav Bárdi touto knižnou zbierkou otvára novú studničku potechy a živú vodu viery v Ježišovi Kristovi.

Príspevok má za cieľ predstaviť čteným čitateľom literárny obraz pútnika dúfajúceho v Pána prostredníctvom slovných prejavov jeho lásky k Pánu Bohu, ako aj národného povedomia i oddanosti k svojeti a vplyv zhonu za bohatstvom márneho sveta. Ako maliar na trvalejší obraz éry zachytí predmet štetcami a farbami pozorovateľom na obdiv, tak literárny umelec Ladislav Bárdi ťahom pera a slovami zachytil vo veršoch drahé poklady Božích darov. Ich témou je viera, láska a nádej Božieho evanjelia, a tak v nich máme cenné spojenie s darom Pána Krista i Ducha Svätého. Chvála a vďaka Bohu, že cez nový zväzok básní máme vhodný pokrm duše.

Ladislav Bárdi, rodák z Čerenčian na Slovensku, bol vo svojej rodnej dedinke pokrstený v evanjelickom a. v. chráme. Tam, vedený rodičmi, oddanými sľubom Krstu svätého, bol aj prostredníctvom konfirmácie požehnaný pravým základom kresťanskej viery. V duchu tohto základu sa spravoval a medzi inými ho považovali za takého, ktorý vie a skutkami viery

a presvedčenia dokazuje, kto je a kam patrí. Vo svojej starej vlasti, ale aj v novej – v Spojených štátoch severoamerických, ktorá tiež bola poznamenaná vlnami zmien hospodárstva, revolúciami, chorobami, rasovými a vojnovými problémami, však vždy, či v rodinnom alebo cirkevnom živote, či v priateľskom kruhu alebo na pracovisku a v spoločenskom živote, zachovával vieru. Tým, že sa s čitateľmi chce podeliť o Božie tajomstvá, stala sa evanjelizačná činnosť básňami, ktoré už nemajú len minulosť, ale cez túto zbierku aj budúcnosť. Medzi nimi čítame verše sťa lúč pozdvihujúci oči hore, k moci všetkej pomoci, ako napríklad v básni *Na Deň vďakvyzdania*:

Ó, Bože, dnes Ti vďačíme
za všetko Tvoje dobrodenie,
že nám ho dávaš z milosti,
prejavujeme Ti vďakvyzdanie.

Pri pokrytých našich stoloch
bohatstvom to Tvojho dania,
kloniac hlavy modlíme sa
za všetky tieto požehnania.

Žehnaj nám cirkevné zbory,
zbožný ľud v nich – s kazateľmi,
by zvestované slovo Božie
malo účinok v nás badateľný.

Zastav všetku zlobu sveta,
ktorá zúri vírom divým,
uprav tých, čo poblúdili,
k Tvojim cestám – vodám živým.

Denne aj my prežívame život v spoločenstve s inými a pri výslednici životabehu vnímame, ako cez priestupok Božieho zákona uzatvárame s apoštolom Pavlom: „... vôľu k dobrému mám,

ale nemám sily, aby som to vykonal. Nečiním dobré, čo chcem, ale robím zlé, čo nechcem. Ale keď robím, čo nechcem, nie ja to robím, ale hriech.“ Preto hovoril ďalej: „Mne žiť je Kristus.“ Kým nedáme miesto svojej sebeckosti Pánu Kristu, hriech odporu bude trvať a nakazí tú spoločnosť, ktorú Boh volí pre naše prebývanie v добрote a spokojnosti. A že chorá spoločnosť potrebuje pravý liek v najvyššom lekárovi, Ježišovi Kristovi, to je známe aj Ladislavovi Bárdimu, ktorý toto vydanie básní obetuje rodine a cirkvi v Čerenčanoch k dobru pridanému hlasu na púšti, oznamujúc prítomnosť spasiteľského Pastiera. Namiesto je prosba: „Žehnaj, ó, Bože, dielo zmierenia darom Spasiteľ a Krista a jeho milosť kujúcim kráľovstvo spasenia. Amen.“

Rudolph Shintay
ev. a. v. farár, Chicago
Illinois
USA

OBSAH

<i>Úvod – Marianna Bárdiová</i>	5
<i>Vyznanie autora</i>	7
<i>Rimavská dolina – kresba</i>	8
Motto	10
Láska k domovine	11
Nech dobrá povest' svetom letí	12
Zobud' sa, zobud'!	13
<i>Ev. kostol v Čerenčanoch – kresba</i>	15
Mama	17
Zostaň s nami, Pane	19
Úvaha	20
Objasnenie	21
Prosba v nemocnici	22
Výstraha	23
<i>Trnistým chodníkom – kresba</i>	25
(Opatrnosť)	27
Na Všetechsvätých	28
K novému roku I	29
Istota	30
Nedeľa	31
<i>Úľava pri mori – kresba</i>	33
Úľava pri mori	35
Svitá	36

Na Deň vďakyvzdania	37
Spomienkový pozdrav (Karolovi Belohlávkovi)	38
Láska	39
Mojej Olinky	40
Nárek otca	41
<i>Kvet – kresba</i>	43
Pod'te medzi nás	45
Na Deň matiek (Matkám Slovenskej záhrady)	46
Na Deň matiek II	47
Rovnováha	48
Cintorín	49
K novému roku II	51
Odchod zimy	52
Príchod jari	53
<i>Z čerenčianskeho chotára – kresba</i>	55
Sezónne obdobia	57
Blahá pamäť	61
Priadky	62
<i>Čerenčany – kresba</i>	65
Vianočný pozdrav rodákovi	67
K narodeninám	70
Túžba	71
Prosebná nádej	72
Roztratená svojet'	73
<i>Kriváň – kresba</i>	75
<i>Doslov – Rudolph Shintay, Chicago</i>	77
<i>Malohontské impresie - maľba na obálke</i>	

Ladislav Bárdi

MOJE SVETY

zbierka veršov

Editor

PhDr. Marianna Bárdiová

Maľba na obálke a kresby

© PaedDr. Miroslav Bárdi

Úvod a biografia autora

PhDr. Marianna Bárdiová

Doslov

Rudolph Shintay

Lektoroval

Doc. PaedDr. Vladimír Patráš, CSc.

Grafická úprava

Vladimír Červený

Vydal

TRIAN, spol. s r. o.

Banská Bystrica

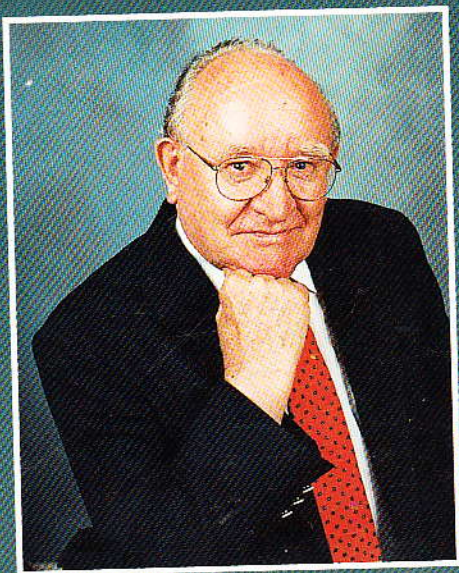
vlastným nákladom autora

2001

© Miroslav Bárdi

ISBN

80-88945-44-5

Ladislav BARDI

Narodil sa 27. apríla 1923 v obci Čerenčany, okr. Rimavská Sobota, v rodine roľníckeho gazdu Ondreja a jeho manželky Zuzany, rod. Valentovej. V rodisku vychodil evanjelickú ľudovú školu, kde mu lásku k národu a domovine natrvalo vstúpil učiteľ Pavel Stano. V 30. rokoch 20. storočia jeho otec, ako aj mnohí ďalší, odišiel za prácou do Ameriky a viac sa nevrátil. Starostlivosť o gazdovstvo musel prebrať starší syn Július už od svojich dvanástich rokov. O štyri roky mladšiemu Ladislavovi sa brat stal vzorom pracovnosti, starostlivosti, prekonávania ťažkých prekážok, ale i láskavosti a dobroty. Medzi bratmi sa vytvorilo mimoriadne silné puto na celý život, i keď ich osud neskôr odlúčil a prvý raz sa mohli znova vidieť až po 42 rokoch.

Krátko po ukončení štúdia na meštianskej škole v Rimavskej Sobotě Ladislava Bardiho zastihla druhá svetová vojna. Narukoval k delostreleckému pluku v Brezne, ktorý odvelili na východný front. V roku 1944 sa stal účastníkom Slovenského národného povstania, jedného z najväčších ľudových ozbrojených vystúpení proti fašizmu v Európe. Po návrate do civilu 7. marca 1946

sa začal zapájať do národného a politického života ako člen a funkcionár Demokratickej strany.

Od novembra 1948 žil Ladislav Bardi mimo Slovenska. Takmer po štyroch rokoch prežitych v americkej utečeneckej zóne v Nemecku sa 26. apríla 1952 konečne dostal do svojej novej vlasti – do USA. Najprv žil v New Yorku, kde pracoval ako prevádzkovateľ výťahov v poisťovacej spoločnosti Corroon & Reynolds, neskôr v továrni Jána Kovačika na výrobu nábytku. V New Yorku sa 25. novembra 1953 oženil s Olgou, rod. Tomšovou, ktorá pochádzala z gemerskej dediny Hostišovce. Spolu v slovenskom duchu vychovávali dcéru Irenu.

V New Yorku sa Ladislav Bardi aktívne zapájal do spolkového národného i náboženského života početnej slovenskej komunity pri Evanjelickej cirkvi Svätej trojice a v rámci 110. odboru Slovenského národného spolku. Svojimi príspevkami, úvahami i básničkami obohacoval nielen rozličné oslavy národných sviatkov a dejateľov či spoločenské zábavy, ale aj stránky slovenských novín, ročníkov a kalendárov *Naše snahy*, *Národné noviny*, *Floridský Slovák*, *Hlas mládeže*, *Sion* (mesačník aj ročenka), *Posol*. V tomto období viedol Slovenskú národnú školu v New Yorku so štyrmi pobočkami, v ktorej vyučoval slovenský jazyk, so žiakmi nacvičoval divadlá a kultúrne programy a usiloval sa v nich upevňovať slovenské národné povedomie, lásku k starej vlasti a kresťanské morálne hodnoty.

19. septembra 1966 sa presťahoval do mesta Chesapeake v štáte Virginia, kde žije dodnes. Tu pracoval ako majster v továrni na výrobu televízorov General Electric v Portsmouthe. Kontakty so svojimi priateľmi a národnými spolupracovníkmi z predchádzajúceho pôsobiska i na Floride však neprerušil a naďalej sa venoval tvorivej práci pre rozkvet slovenského národného povedomia a života.

Autor venoval zbierku svojich veršov bratovi Júliusovi a jeho rodine.